

Ze seminární korespondence

Ad: Zásady financování vysokých škol

Mirko Navara

Ukázalo se, že zápisy z Akademického fóra v koši nekončí. V reakci na můj krátký příspěvek [pozn. M.Č.: Záznam z AF-LIX, 12.2.2015, Z-9 „M. Navara: Konvergence k nulové dotaci vysoké školy.“] mě navštívil Ing. Petr Valášek (pověřen zastupováním vedoucího oddělení podpory vysokých škol MŠMT), petr.valasek@msmt.cz.

Vyměnili jsme si názory na financování vysokých škol a zase jsme si je vrátili.

Nepřišel s žádným argumentem, který by zpochybnil můj důkaz, že státní podpora při současných pravidlech konverguje k nule skoro jistě; matematika zjevně není jeho obor. Nelze však popřít ani jeho globální pohled, že ministerstvo rozděluje stále zhruba stejné finance školám v podstatě podle počtu studentů a někdy ty nenulové peníze jdou.

Možná řešení rozporu mezi těmito stanovisky:

- A. Ministerstvo bude vyplácet školám podle dosavadních pravidel stále méně peněz.
- B. Dojde ke změně (např. zvýšení úhrady elitním univerzitám), čímž se poruší předpoklady nyní platného matematického modelu.

Čísla za léta 2005-2014, která mi ukázal, jsou ještě horší, než to vypadá z pohledu mé vysoké školy (ČVUT). Zhruba řečeno, státní podpora vzrostla a zase klesla na původní úroveň, počet studentů stoupl zhruba z 260 000 na 350 000 a dotace na jednoho studenta se v odpovídajícím poměru snížila.

Ing. Valášek zdůrazňuje, že v posledních dvou letech došlo k poklesu počtu studentů, a tím ke zvýšení dotace na ně. Jsou to ovšem změny velmi malé (v procentech, zatímco v letech 2008-9 byly dotace vyšší o desítky procent) a neodvážil bych se z nich usuzovat na změnu trendu. Celková podpora v r. 2014 je vyšší než v r. 2005, ale nižší než v r. 2006 a následujících letech.

Nenašli jsme řešení problému, že škola může rozhodovat pouze o počtu přijatých studentů, ale financovaná je podle počtu zapsaných studentů (u nás asi 2/3 přijatých), který nelze lépe předvídat s dostatečnou přesností.

Neuspěl jsem s návrhem, že následky výkyvů v počtu studentů by mohlo řešit ministerstvo namísto jednotlivých vysokých škol. V celostátním měřítku se totiž náhodné odchylky z velké části vyruší (např. pokud vznikla nová fakulta a odčerpala studenty jiným) a relativní chyba je mnohem menší. Na úrovni ministerstva by se tedy většina změn (ne všechny) dala vyrovnat přerozdělením dotace podle počtu studentů.